

ELVI VERRONEN

02.12.2025

MUISTOJA SOTA-AJASTA LAPSEN SILMIN VUODELTA 1944

Kiitos yhdistyksen hallitukselle tästä hienosta ITSENÄISYYSPÄIVÄN JUHLASTA-

- sali on koristeltu ja liputotettu käyttöön pitkästä aikaa
- juhlakahvit juotu ja juhla voi alkaa
- asiantuntijoiden puheet pidetty ja juhlaan sopivaa musiikkia ja lausuntaa kuultu. – Kiitos niistä.

Kaikki nämä elementit kuuluvat hyvään ja arvokkaaseen juhlaan – etten sanoisi – ”niin kuin silloin ennen”

HYVÄT YSTÄVÄT – ARVOISAT JUHLAVIERAAT !

TÄMÄN PUHEENVUORONI OLEN JAKSOTTANUT KOLMEEN OSAAN

- 1. SOTA JA POMMIKONE OULAISTEN YLLÄ 3-VUOTIAAN MUISTOISTA
- 2. HISTORIANOPETTAJA MAJURI EVP NIILO VISURI
- 3. ELÄKELIITON MATKAT

HYVÄT YSTÄVÄT !

Me tämän päivän eläkeliittolaiset olemme saaneet syntyä itsenäiseen suomeen.

- kerron yhden muiston joka on jäänyt lähtemättömästi muistoihini. Elettiin vuotta 1944, ehkä maaliskuuta. OLIN 3-VUOTIAS.
- asuimme silloin Oulaisissa, isä oli sodassa hevosen kanssa. Äiti oli kotona meidän kolmen lapsen kanssa; minä 3v, Mauno 4v ja Eila 5v.

-Karbiittilamppu paloi katossa, hellassa paloi tuli. Äiti näki, että lentokone oli mökkimme lähetyvillä. HÄN KARJAI SIISOLLA ÄÄNELLÄ; ÄKKIÄ MOLOTOHVIT ALAS JA KARBIITTILAMPPU SAMMUKSIIN. Se säikäytti meidät kaikki. Äiti ei yleensä korottanut ääntä. Lentokone meni menojaan eikä aiheuttanut tuhoa ainakaan lähiseudulla.

Muutaman päivän kuluttua isä oli tullut kotiin HEVOSEN KANSSA.

Naapurin isäntä oli myös joutunut sotaan hevosen kanssa, mutta hevonen oli jäänyt sodan jalkoihin ja isäntä tuli kotiin ilman hevosta.

Isä sai monenlaiset syytökset, syytti isää, että hän on syyllinen, kun hänen hevonen kuoli pommituksissa.

Naapuriviha muuttui väkivaltaiseksi, pyssyllä uhattiin jne. – elettiin kevättalvea v. 1944.

Vuoden kulutta isä oli lähtenyt etsimään uutta kotia vähän kaempaa ja se koti löytyi Alavieskasta.

Muistan sen , kun muutettiin kesähelteellä kuorma-autolla. Kopissa äiti istui meidän 4 tytön kanssa kuorma-auton kopissa. Nuorimainen oli muutaman kuukauden ikäinen. Isä ja veljemme tulivat hevosella. Matkaa Oulaisista Alavieskaa oli n. 60 km. Minulla ei ole mitään muistikuvaa tulivatko he samana päivä, vai yöpyivätkö matkalla.

siihen aikaan oli hyvin yleistä, että matkalaiset pääsivät matkanvarrella olevii taloihin yöksi ja pitihän hevosienkin saada levähtää jne.

Muuttopäivä oli helteinen . Seuraavana päivä me kaikki lapset olimme TUHKURISSA.

SEURAAVA MERKITTÄV Ä MUISTO ON KOULUAJALTA

- Elettiin normaalia elämään, kävimme koulua jne.

olin 14-15 vuotias, kun meidän luokalla oli historian opettajana Majuri EVP Niilo Visuri. Hän kertoi sodasta ja sen eri vaiheista. Suomen kartta ja karttakeppi olivat silloin oppitunnin työkalut.

- historian tunnin päätteeksi monesti laulettiin ;ja se oolanninsota on kauhea;... jalka nappasi tahtia, luokassa ei ollut harmoonia tms soittovälinettä.

- elettiin v.1956. Sinä vuonna oli PRESIDEN VALITSIJAMIESVAALIT.

Opettaja kertoin, miten tuloslaskenta vaikutta, kenestä tulee seuraava Presidetti. Voittajan pitää saada vähintään 151 valitsijamiestä. Vastakkain oli Urho Kekkonen ja K.A.Fagerholm.

Muistissani on, kun isä ja äiti lähtivät äänestämään, oli sunnuntaipäivä, menivät hevosella, pyhävaatteet yllä. Ennenkuin lähtivät ulos, äiti kysyi isältä – ketä sitä sitten äänestetään – isä vastasi Eeli Erkkilää, hän oli oulaistelainen ja isän sotakaveri, syntymävuosi kummallakin vuosi 1909. Erkkilä oli Kekkosen valitsijamiesehdokaas ja tuli valituksi.

Kekkonen voitti 151-Fagerholm 149 ääntä.

Tämän ääntenlaskenna opettaja kertoi oppilaille päivällä historiantunnilla.

Pikku-matti oli hyllyssä, josta kuunneltiin vaalintulos. Kekkonen valittiin presidentiksi ja isän sotakaveri valittiin eduskuntaan 1951-1963 ja kunta ja aluemisterinä.

- Olen saanut elää Kekkosen aikakaudella kymmeniä vuosia.

- KOLMAS MERKKITTÄVÄ AIKAKAUSI ON ELÄKELIITON OULUN YHDISTYKSEN MATKAT ITÄRAJAN TOISELLE PUOLELLE

- YHDISTYKSEN sihteerinä,sittemmin puheenjohtajana oli Reino Tuominen ja hallituksen jäsenenä Alpo Himanka. Kumpikin oli jäänyt eläkkeelle armeijan palveluksesta.

Heidän toimesta järjestettiin useita matkoja itärajan tuolle puolelle. He olivat hyviä matkanjohtajia sotahistoria oli heillä tuoreessa muistissa. Oliva hyviä matkanjohtajia.

Tullitarkastukset ja rajanylitys toi aina oman jännityksensä. Aina kun tullista oli selvitty ja raja ylitetty autossa kaikui laulu ;on maista kaikiksta sittenkin jne.....;.

Kiitos heille niistä hyvistä matkajärjestelyistä. MUISTOT ELÄÄ.

3.

ARVOISAT KUULIJAT!

Kiitos isille, isoille, äideille ja isoöidelle, että saamme elää itsenäisessä ja turvallisessa maassa.

SEN MAAN NIMI S U O M I.

HYVÄÄ ITSENÄISYYSPÄIVÄÄ.